

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง หลักการอ่านบทอาขยาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พิจารณโคลงโลกนิติ(๑)
รายวิชา ภาษาไทย ๒ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

อาขยาน คือ การท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการ ท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่
ชอบ บทร้อยกรองที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอน มาจากหนังสือวรรณคดีเพื่อให้ผู้ท่องจำได้ และเห็นความงามของ
บทร้อยกรอง ทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์
การท่องบทอาขยาน

การท่องบทอาขยาน คือการออกเสียง โดยอาศัยความสามารถในการจำบทอ่าน(ไม่ดูบทอ่าน) ผู้อ่าน
จะต้องอ่านให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และอ่านเป็นทำนองเสนาะ ใช้เสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธีและลักษณะ
เสียงสูงต่ำในแต่ละวรรค เพื่อให้เกิดภาพพจน์ จินตภาพ และสอดคล้องกับอารมณ์ในบท
หลักการอ่านออกเสียงบทอาขยาน มีดังนี้

๑. ออกเสียงดังพอสมควร ไม่ดังเกินไป จนเป็นการตะโกน หรือเบาเกินไปจนคนฟังไม่ได้ยิน
 ๒. มีระดับเสียง คือ มีการเน้นเสียงสูง เสียงต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง หรืออารมณ์ของบท
ประพันธ์
 ๓. ออกเสียงให้ออกอักขรวิธี คือ ออกเสียงคำควบกล้ำ ร เรือ ล ลิง ให้ชัด และถูกวรรคตอน
- บทอาขยานบทหลักในเรื่องโคลงโลกนิติ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**

พระสมุทรสุดลิกลิ้น	คณนา
สายดิ่งทิ้งทอดมา	หยั่งได้
เขาสูงอาจวัดวา	กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไซ้ไร	ยากแท้หยั่งถึง
ก้านบัวบอกลิกลิ้น	ชลธาร
มารยาทส่อสันดาน	ชาติเชื้อ
โฉดฉลาดเพราะคำขาน	ควรทราบ
หย่อมหญ้าเหี่ยวแห้งเรือ	บอกร้ายแสดลงดิน
โคควายววยชีฟได้	เขาหนิง
เป็นสิ่งเป็นอันยัง	อยู่ไซ้ไร
คนเด็ดดับสูญสัง-	ขารร้าง
เป็นชื่อเป็นเสียงได้	แต่ร้ายกับดี
เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว	แห่งหนี
หาง่าย หลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนตาย ถ้ายแทนชี-	วาอาตม์
หายาก ฝากผีไซ้	ยากแท้จักหา